

Betygsmodellen i Rusta och matcha

Arbetsförmedlingen
Författare: Analysavdelningen
Datum: 2025-02-11
Diarienummer: Af-2025/0009 3911

Innehåll

1	Sammanfattning	4
2	Betygsmodellen i övergripande termer	4
3	Kartläggning av deltagares förutsättningar via statistisk modell	5
3.1	Variablerna i betygsmodellens statistiska modell	5
4	Uppföljning av deltagare och resultat	5
4.1	Uppföljning av antalet deltagare per leverantör	5
4.1.1	Deltagare som avbryter tjänsten	5
4.1.2	Deltagare som byter leverantör.....	6
4.2	Uppföljning av resultat per leverantör	6
5	Betygsframtagning	7
5.1	Villkor för att få betyg	7
5.2	Beräkning av poängvärde	7
5.3	Beräkningsexempel.....	7
5.4	Leverantörers poängvärde jämförs med varandra inom respektive region	8
Bilaga	10
	Regioner.....	10
	Ekvation för beräkning av poängvärde.....	10
Referenser	12

1 Sammanfattning

Arbetsförmedlingens tjänst Rusta och matcha är en matchningstjänst där deltagarna själva väljer vilken leverantör de vill ha enligt lagen om valfrihet (LOV).¹ För att ge deltagarna möjlighet att göra ett välgrundat val publicerar Arbetsförmedlingen leverantörsbetyg. Detta dokument syftar till att beskriva modellen som ligger till grund för betygen.

Betygsmodellen visar hur väl leverantörer stöttat deltagare till arbete eller studier. I modellen tas hänsyn till deltagarnas förutsättningar på arbetsmarknaden samt till hur lång tid deltagaren har haft på sig hos leverantören för att få arbete eller påbörja studier. Resultat för deltagare som står längre ifrån arbetsmarknaden får större vikt i modellen jämfört med deltagare som står närmare arbetsmarknaden. Större vikt ges också i modellen för resultat där deltagare haft kortare tid på sig hos en leverantör att få arbete eller påbörja studier jämfört med resultat för deltagare som haft längre tid på sig.

För att en leverantör ska få betyg behöver två villkor vara uppfyllda. Leverantörens första deltagare ska ha börjat hos leverantören senast 12 månader innan betygsberäkningen samt att leverantören ska ha haft minst 18 deltagare under mätperioden.

Betygen presenteras på Arbetsförmedlingens hemsida i en fyrgradig skala från 1 till 4 stjärnor där 4 är högst betyg. De publiceras varannan månad med första publicering i slutet av januari 2025. Tidsperioden som ingår i beräkningen av betygen flyttas fram två månader för varje publicering.

2 Betygsmodellen i övergripande termer

Betyg tas fram för respektive leverantör per leveransområde. Först beräknas deltagarens förutsättningar att erhålla ett arbete eller påbörja studier under mätperioden med hjälp av en statistisk modell lik den som används i det statistiska bedömningsstödet som används i Rusta och matcha.² Vidare sker uppföljning av antalet deltagare och resultat per leverantör. Slutligen tas betyg fram genom att beräkna poängvärde för respektive leverantör i ett visst leveransområde och sedan jämföra dessa med varandra inom en viss region.³

¹ Lag (2008:962) om valfrihetssystem | Sveriges riksdag.

² Se Helgesson med flera (2023).

³ Detta utifrån Arbetsförmedlingens regionindelning, se Tabell 1 i Bilaga.

3 Kartläggning av deltagares förutsättningar via statistisk modell

För att ta hänsyn till deltagarnas förutsättningar att erhålla ett arbete eller påbörja studier används i betygsmodellen en statistisk modell. Denna beräknar deltagarnas jobbchans, det vill säga sannolikheten att erhålla ett arbete eller påbörja studier.

3.1 Variablerna i betygsmodellens statistiska modell

Den statistiska modellen använder information från när deltagaren startat i tjänsten eller vid tidpunkten för byte till annan leverantör. Informationen är följande:

- Ålder
- Kön
- Födelseland
- Utbildningsnivå
- Utbildningsinriktning
- Yrken där deltagaren söker arbete inom
- Erfarenhet inom sökt yrke
- Utbildning inom sökt yrke
- Antal sökta yrken som deltagaren har erfarenhet inom
- Antal sökta yrken som deltagaren har utbildning inom
- Eventuell funktionsnedsättning hos deltagaren (antal och undergrupper)
- Inskrivningstid
- Dag på året vid profileringsdagen
- Kommun
- Deltagaren kan tänka sig att flytta eller veckopendla till ett arbete
- Om deltagaren är med i a-kassa
- Sökt arbetstid (heltid/deltid/saknas info)

4 Uppföljning av deltagare och resultat

4.1 Uppföljning av antalet deltagare per leverantör

Betygsmodellen tar hänsyn till antalet deltagare i tjänsten för respektive leverantör i ett visst leveransområde. För att ingå i beräkningen av betygen ska deltagare ha börjat och inte avbrutit tjänsten annat än för arbete eller studier efter att de började tjänsten. Undantag görs för vissa avbrottsorsaker (se avsnitt nedan).

4.1.1 Deltagare som avbryter tjänsten

För att en deltagare ska ingå i beräkningen av betygen ska deltagaren inte ha avbrutit tjänsten utifrån någon av följande orsaker:

- Pension

- Missköter sig eller stör verksamheten
- Annan utbildning
- Upphört att delta av okänd orsak
- Vill inte längre delta
- Kommer inte till programstart
- Annan orsak
- Upphört att delta
- Byta insats/aktivitet
- Sjukfrånvaro på heltid
- Kan inte tillgodogöra sig programmet
- Annan arbetsmarknadspolitisk insats
- Behov av ny planering
- Avliden
- Föräldraledighet
- Slutat på egen begäran

4.1.2 Deltagare som byter leverantör

Rusta och matcha är en tjänst där deltagarna själva väljer leverantör enligt LOV. Detta innebär också att en deltagare när som helst under tjänsten kan byta leverantör. I betygsmodellen kan därmed en deltagare ha varit hos fler än en leverantör under mätperioden.

Har en deltagare varit hos en leverantör under mätperioden kan leverantören anses disponerat viss tid under mätperioden på att stötta deltagaren mot arbete eller studier. Under den tiden har leverantören även haft chans till att få ersättning för deltagaren, vilket i en del fall förekommer tidigt i tjänsten och även då deltagaren varit hos leverantören under en väldigt kort period.

Det finns även möjlighet för två resultatersättningar i tjänsten där resultatersättning 1 respektive resultatersättning 2 för en deltagare kan ges till två olika leverantörer. Exempelvis kan deltagaren ha varit hos leverantör X för att sen byta till leverantör Y och där resultatersättning 1 tillfaller leverantör X medan resultatersättning 2 tillfaller leverantör Y. Det är svårt att på förhand veta vilken leverantör som kommer begära resultatersättning. För att ta hänsyn till dessa aspekter och för att undvika osäkerheter i betygsberäkningen räknas deltagare som byter leverantör även hos tidigare leverantörer. En deltagare räknas hos en leverantör endast om deltagaren startat hos leverantören under mätperioden.

4.2 Uppföljning av resultat per leverantör

I betygsmodellens nästa steg följs antalet resultat per leverantör i respektive leveransområde upp. Leverantörer kan begära två resultatersättningar per deltagare: första ersättningen efter att en deltagare arbetat eller studerat under tre månader och andra ersättningen efter att en deltagare arbetat eller studerat under sex månader. I betygsmodellen ska begäran om resultatersättning vara godkänd.

5 Betygsframtagning

5.1 Villkor för att få betyg

För att en leverantör ska få betyg behöver två villkor vara uppfyllda. För att säkerställa beräkningarnas tillförlitlighet ska en leverantör ha haft minst 18 deltagare som startat hos en leverantör 11–22 månader bakåt i tiden från månaden innan betygen publiceras.⁴ Det innebär att vid publiceringstillfället i slutet av mars 2025 ska en leverantör ha haft minst 18 deltagare som startat hos en leverantör mellan april 2023 och mars 2024. Vidare måste en leverantör ha varit verksam i minst 12 månader för att få betyg, det vill säga leverantörens första deltagare ska ha startat hos leverantören för minst tolv månader sedan för att komma med i betygsmodellen.

5.2 Beräkning av poängvärde

Varje leverantör i ett leveransområde som uppfyller villkoren för att få betyg får ett poängvärde. Poängvärdet beräknas genom att resultaten för respektive leverantör vägs samman med deltagares individuella jobbchans från den statistiska modellen. Resultat för deltagare som står längre ifrån arbetsmarknaden får större vikt i modellen jämfört med resultat för deltagare som står närmare arbetsmarknaden. Större vikt ges också i modellen för resultat där deltagare haft kortare tid på sig hos en leverantör att få arbete eller påbörja studier jämfört med resultat för deltagare som haft längre tid på sig.

Enligt Arbetsförmedlingens ersättningsmodell ger varje resultatersättning 1 och 2 hälften av maxbeloppet för ersättning och därför ges halv vikt för resultatersättning 1 respektive 2 i modellen.⁵ Därutöver tas hänsyn till att det är svårare för en leverantör att få resultatersättning 2 än resultatersättning 1. För resultatersättning 2 krävs det en längre varaktighet, det vill säga att en deltagare varit arbete eller studier i minst 6 månader jämfört med 3 månader.

Poängvärdet påverkas även av om deltagaren fått ett heltidsarbete, alternativt arbete i önskad omfattning jämfört med arbete till minst 50 procent av deltagares arbetsutbud, där resultat som är arbete i önskad omfattning får större vikt i modellen.

De viktade resultaten för en leverantör i ett visst leveransområde summeras ihop och divideras med totala antalet deltagare under mätperioden.

5.3 Beräkningsexempel

Nedan följer ett beräkningsexempel av poängvärdet för en leverantör. Observera att det inte bygger på faktiska data. För enkelhetens skull antar vi att leverantören

⁴ Vid första publicering av betygen i januari 2025 har det endast gått 20 månader sedan tjänsten startat. Därmed inkluderas deltagare som startat hos en leverantör 11–20 månader bakåt i tiden. I kommande publiceringar av betyg utökas perioden med 2 månader, dvs 11–22 månader bakåt i tiden. Detta för att möjliggöra för fler leverantörer att uppnå kravet på minsta antalet deltagare för att få betyg.

⁵ I enlighet med ersättningsmodellen i tjänsten, se Arbetsförmedlingen (2024).

uppfyller villkoren för att få betyg och att deltagare har fått ett heltidsarbete, alternativt arbete i önskad omfattning.

Anta vidare att 20 deltagare har startat hos leverantör x under mätperioden varav 4 har fått arbete. Deltagare A, B, C, D har börjat hos leverantören vid tidpunkt 1 respektive 2, där deltagare som börjat hos leverantören vid tidpunkt 1 har haft längre tid på sig att få arbete än deltagare som börjat vid tidpunkt 2. Deltagare A och B har liknande egenskaper och står relativt nära arbetsmarknaden, C och D har liknande egenskaper och står längre ifrån arbetsmarknaden jämfört med A och B. Deltagare A och C har börjat hos leverantören vid tidpunkt 1 medan B och D har börjat vid tidpunkt 2.

Följande gäller för leverantören och dessa fyra deltagare:

- A har fått arbete och behållit detta i 6 månader (närmare arbetsmarknad). Leverantören har fått resultatersättning 1 och resultatersättning 2.
- B har fått arbete och behållit detta i 6 månader (närmare arbetsmarknad). Leverantören har fått resultatersättning 1 och resultatersättning 2.
- C har fått arbete och behållit detta i 6 månader (längre från arbetsmarknad). Leverantören har fått resultatersättning 1 och resultatersättning 2.
- D har fått arbete och behållit detta i 3 månader (längre från arbetsmarknad). Leverantören har fått resultatersättning 1.

Deltagarnas beräknade sannolikhet att få arbete utifrån den statistiska modellen är:

- A får en beräknad sannolikhet på 0,40 respektive 0,30
- B får en beräknad sannolikhet på 0,30 respektive 0,25
- C får en beräknad sannolikhet på 0,20 respektive 0,15
- D får en beräknad sannolikhet på 0,10

Poängvärdet för leverantör x blir 0,87 enligt beräkningen nedan:

$$poäng_x = \frac{0,5 * \left(\frac{1}{0,4} + \frac{1}{0,3} + \frac{1}{0,2} + \frac{1}{0,1}\right) + 0,5 * \left(\frac{1}{0,3} + \frac{1}{0,25} + \frac{1}{0,15}\right)}{20} \approx 0,87$$

Detta poängvärde ligger till grund för att bestämma hur väl en leverantör har stöttat deltagare till jobb eller utbildning i jämförelse med andra leverantörer i respektive region.

5.4 Leverantörers poängvärde jämförs med varandra inom respektive region

Betyg tas fram genom att leverantörers poängvärde jämförs med varandra inom respektive region (se Tabell 1 i Bilaga). Det vill säga, varje leverantörs poängvärde i ett leveransområde jämförs mot alla andra leverantörers poängvärde i regionen som leveransområdet tillhör. Detta för att bättre ta hänsyn till lokala

arbetsmarknadsförutsättningar. En fyrgradig skala används från 1 till fyra stjärnor, där en stjärna är mer än en standardavvikelse under medel, två och tre stjärnor inom minus/plus en standardavvikelse från medel och fyra stjärnor är mer än en standardavvikelse över medel.

Bilaga

Regioner

Tabell 1: Arbetsförmedlingens regionindelning.

Region	Leveransområde
Nord	Arjeplog, Arvidsjaur, Berg, Dorotea, Gällivare, Haparanda, Härjedalen, Jokkmokk, Kalix, Kiruna, Kramfors, Luleå, Lycksele, Malå, Norsjö, Pajala, Piteå, Ragunda, Skellefteå, Sollefteå, Sorsele, Storuman, Strömsund, Sundsvall, Umeå, Vilhelmina, Ånge, Åre, Åsele, Örnsköldsvik, Östersund, Överkalix, Övertorneå
Mitt	Avesta-Hedemora, Bollnäs-Söderhamn, Eskilstuna, Fagersta, Falun-Borlänge, Gävle, Hudiksvall, Hällefors, Karlskoga, Karlstad, Ljusdal, Ludvika, Malung-Sälen Vansbro, Mora, Nyköping, Uppsala, Västerås, Årjäng, Örebro
Stockholm-Gotland	Gotland, Stockholm Mitt, Stockholm Nord, Stockholm Syd
Väst	Borås, Göteborg Mitt, Göteborg Nord, Göteborg Syd-Öst, Halmstad, Skövde-Falköping-Lidköping, Trollhättan-Uddevalla-Vänersborg
Öst	Jönköping, Kalmar, Karlstad, Linköping, Norrköping, Nyköping, Oskarshamn, Tranås, Vetlanda, Vimmerby, Värnamo, Västervik
Syd	Blekinge, Helsingborg, Kristianstad, Kronoberg väst, Kronoberg öst, Lund, Malmö, Ystad

Ekvation för beräkning av poängvärde

Betygsmodellen använder arbetssökandes individuella sannolikhetsvärde från en statistisk modell för att beräkna vilket poängvärde en leverantör ska få. Ju längre bort från arbetsmarknaden som den arbetssökande står (lägre sannolikhet) desto högre poäng. Därför utgår modellen från inversen av sannolikheten $\frac{1}{p_{i_i}}$ som poängmått för de deltagare som fått resultat. Dessa värden summeras ihop och divideras med totala antalet deltagare.

Betygsmodellen definieras enligt följande formel:

$$poäng_k = \frac{1}{n_k} \sum_{i=1}^{n_k} \left(\frac{RR_1 * a_1}{2 * p_{1,i}} + \frac{RR_2 * a_2}{2 * p_{2,i}} \right)$$

$p_{1,i}$ = förväntad sannolikhet för deltagare i att få arbete eller påbörja studier. Beräknas från start hos leverantör till 3 månader innan villkorsdatumet för att deltagare i senast ska ha påbörjat arbete eller studier, kan som längst vara 14 månader efter start i tjänsten.

$p_{2,i}$ = förväntad sannolikhet för deltagare i att få arbete eller påbörja studier. Beräknas från start hos leverantör till 6 månader innan villkorsdatumet för att deltagare i senast ska ha påbörjat arbete eller studier, kan som längst vara 14 månader efter start i tjänsten.

n_k = totalt antal deltagare som startat hos leverantör k under mätperioden.

RR_1 = antal resultatersättning 1. Deltagaren ska ha varit i arbete eller studier i minst 3 månader. Variabeln är 1 om det finns en godkänd resultatredovisningen 1 och annars 0. Leverantören får hälften av maxbeloppet för ersättningen och därför halv vikt i modellen.

RR_2 = antal resultatersättning 2. Deltagaren ska ha varit i arbete eller studier i minst 6 månader. Variabeln är 1 om det finns en godkänd resultatredovisningen 2 och annars 0. Leverantören får hälften av maxbeloppet för ersättningen och därför halv vikt i modellen.

a = om deltagaren fått ett heltidsarbete, alternativt arbete i önskad omfattning eller arbete till minst 50 procent av sitt arbetsutbud. Variabeln är 1 om resultatet är arbete i önskad omfattning och 0,5 om resultatet är arbete som är minst 50 procent av deltagarens arbetsutbud.

$poäng_k$ = poängvärdet för en viss leverantör k .

Referenser

Arbetsförmedlingen (2024) "Upphandling Kundval rusta och matcha",
Förfrågningsunderlag, dnr Af-2022/0085 8757, Arbetsförmedlingen, Solna.

Helgesson, P., Bekkouche, B., Böhlmark, A., Videnord, E., Widenfalk, A. (2023),
"Arbetsförmedlingens nya modell för bedömning av arbetssökandes stödbehov
Funktionssätt och prestation", Af-2023/0068 0370, Arbetsförmedlingen.